

en slik »polygam relasjonshistorie« være et godt utgangspunkt for de historikere som måtte nære et ønske om å betrakte »historien« ut fra et globalt perspektiv.

Poul Svensson: Frøslevskrinet

Selvom man normalt ikke skal polemisere mod anmeldelser af egne værker, vil jeg dog gerne have lov til at korrigere nogle punkter i Tage E. Christiansens recension af min bog om Frøslevskrinet i Fortid og Nutid, da jeg mener, der er tale om faktiske fejl.

Jeg beklager samtidig, at disse bemærkninger ikke er nået at komme frem, mens han endnu kunne svare på dem, men den omstændighed, at Tage E. Christiansen var en af vore betydeligste middelalderforskere, hvis kyndighed ingen kan drage i tvivl, gør det så meget mere påkrævet, at hans kritik ikke kommer til at stå som det sidste ord. Man kan så blot håbe, at sol og vind med hans anmeldelse og min replik er blevet delt nogenlunde ligeligt.

1) Tage E. Christiansen savnede omtale af et skrin af den gruppe, hvortil Frøslevskrinet hører, nemlig skrinet i San Pedro de Roda, som efter hans mening ville drage Spanien ind i interessefeltet. Min efterforskning har imidlertid vist, at det spanske skrin ikke hører til denne gruppe, men er et Limogesskrin. Herpå har jeg bekræftelse i et brev fra Neil Stratford, Keeper, Medieval and Later Antiquities, British Museum, der støtter sig til Gudiol i Barcelona.

2) T. E. C. henviste til sin tidligere omtale, hvoraf det fremgik, at Hildesheimerskrinet står på sin gamle plads i domkirken i Hildesheim. Det er galt. Skrinet er nyt i denne samling, og pladsen indicerer derfor intet om fremstillingsstedet.

Løvrigt havde anmelderen overset, at jeg i kapitlet »Omkring en prioritering af skrinen« har sat et veldokumenteret spørgsmålstegn ved dette skrins ægthed, medens tyske forskere netop har heftet sig ved dette afsnit som særlig interessant.

Således skriver Dietrich Kötzsche, Kunstgewerbemuseum, Berlin bl.a.: »Das Kästchen in Hildesheim fällt, was die Seiten angeht, tatsächlich neben den anderen Werken dieser Gruppe sehr stark ab. Doch wenn die Seitenteile nicht ursprünglich sein sollen, dann müssten es ganz bewusste Fälschungen sein.«

Michael Brandt, Hildesheim, skriver følgende:

»Ich finde es sehr gut, dass Sie die Gruppe der »nordischen Kästchen« aufs neue zur Diskussion gestellt, und dabei so ausführlich behandelt haben. Für mich waren in diesem Zusammenhang die Stilvergleiche zwischen »Hildesheimerskrinet« und »Welferskrinet« besonders Aufschlussreich.«

3) Med hensyn til teknikken i Frøslevskrinet gik T. E. C. ud fra, (se Nationalmuseets Vejledning, Danmarks Middelalder 1972, s. 27) at gruberne til emaljepulveret var ætset eller udgravet med gravstik i en svær kobberplade, men teknikken har vist sig at være en helt anden.

Mine spørgsmål vedrørende skrinet gav anledning til, at Nationalmuseet besluttede sig for en større teknisk undersøgelse.

Den gav det overraskende resultat, at gruberne ikke, som hidtil antaget, var ætset eller gravet ud, men at de var færdiggjort allerede i støbeformen. Det er første gang, at denne iagttagelse er gjort, og det er første gang, at den er blevet publiceret.

Da det placerer hele gruppen på et andet teknisk stade, havde det vel været rimeligt i anmeldelsen at føre de tekniske oplysninger a jour i stedet for at lade den gamle misforståelse leve videre.